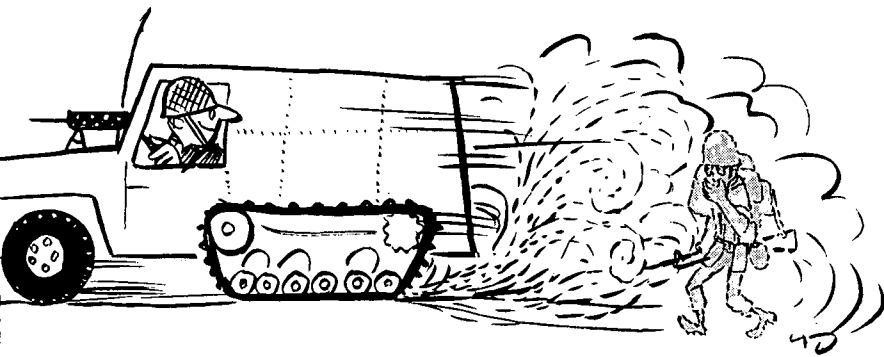

חיל-רגלים משוררין- מה איבד?

מאת סא"ל מ. ציפורי

בנימוקים „רציניים“ כגון אלה, שהובאו בציטטה זו, מנסים מפקדים, בצבאות שונים, להסביר את חשיבותו של חיל-הרגלים הצועד ברגליו...

לפני שניגש לבחון את הנושא ביסודיות, הייתי רוצה לחזור על הנחת-היסוד, המקובלת על מרבית העוסקים במקצוע הצבאי בעולם: ה„חרמ“ש הנו חיל-רגלים מעולה אשר תוגבר בנושא-גייסות משוררין (אופני, זחלי או זחלי-למחצה), ועל-ידי תוספת נשק בינוני וכבד ומלאי תחמושת גדול. אמצעים אלה רק הגדילו לאין ערוך את עצמתו ואת הרב-גוניות של הפעלתו, מבלי לפגוע במאומה ביכולת הפעלתו בלחמה רגלית במשימות השונות העשויות להידרש בשדה-הקרב.

בחינת תכניות האימון של יחידות ה„חרמ“ש בצבאות השונים מצביעה על מסלול-אימון ממוצע — המשותף, פחות או יותר, לכולן כלהלן: טירון המגויס לצבא ומוצב ביחידת חרמ"ש עובר כמה שלבי אימון. בתחילה — אימון בסיסי, הוזה לחלוטין עם האימון הבסיסי של הרגלי ביחידת-החי"ר מהסוג „ישן“, או לאימונו של צנחן: אימון בנשק-קל, אש-קרב, שדאות-פרט, אימון-גופני, ת"ס ותס"ח, אימון בכידון, חבלה, אימון-כיתה בשדאות ופרקים משלימים נוספים. האימון הרגלי של המחלקה כולל את כל סוגי הלחימה — הגנה, נסיגה והשהיה ופעולות התקפיות, כגון — התקפת-התקלות, מארבים, פשיטות ופטרולים. במספר צבאות ניתן גם פרק משלים באימון צייד-טנקים ולאחר שהוא נלמד הוא מתורגל בכל תרגילי ההגנה והמארבים.

האימון הרגלי של הפלוגה מועבר, בדרך-כלל, במשולב עם האימון „רכוב“. רק עם גמר שלב-אימון זה מתחיל לוחם ה„חרמ“ש להכיר את מרכיבי הלחימה הניידת ואת יסודותיה. לימוד כזה מקיף את הפרקים הבאים:

● מקצועות טכניים — כולל הכרת ה„נגמ"ש (הזמן המוקצב לכך מותנה בסוג ה„נגמ"ש הנהוג באותו צבא — אם זחלי, אם אופני); טיפולים ובקורות, עבודות מערכת-זחלים-וקפיצים (רק בנגמ"שים זחליים, או זחליים-למחצה). נוסף לכך נהוג להכשיר שני נהגים לכל כיתה.

בכל צבאות העולם, הן בגוש המזרחי והן בגוש המערבי, גובשה התפישה מהי דמותו הרצויה של חיל-הרגלים בהווה ובעתיד. דומני, כי הכל מסכימים שחיל-הרגלים חייב להיות נייד, רצוי על רכב זחלי ומשוררין.

אליבא דכולם, אם התנאים מרשים זאת, רצוי להסיע את הלוחמים עד לקורה-התחלה, ממנו יסתערו על האויב. בעיה אחת שנויה עדיין במחלוקת: באילו נסיבות ילחם ה„חרמ"ש „רכוב“ ובאילו ברגל.

קיימות מספר אסכולות בצבאות העולם ובצה"ל עצמו, אשר מסיבות שונות — כגון, סנטימנטים לחי"ר ה„מסורתי“ או חוסר יכולת להדביק את קצב הזמן — מפתחות תיאוריות תלושות מן המציאות על מהותו של חיל-הרגלים ועל תפקידיו. אצטט, לדוגמה, קטע מראיון אשר ניתן על-ידי מפקד בחיל-הרגלים לעיתונאי ופורסם בשבועון צבאי:

שאלה: „האם יחידת חרמ"ש יכולה בשעת הצורך לרדת מהרכב ולמלא תפקיד של יחידת-רגלים?“

מפקד החי"ר: „יש כאלה, הגורסים הפיכת החי"ר לחרמ"ש. ההנחה היא, שחרמ"ש מסוגל לפעול גם על כלי הרכב וגם ברגל, וזאת בהתאם לתנאים. אם כך, יוצא שהחי"ר החדש הוא למעשה ה„חרמ"ש?! אין זה נכון! חי"ר הוא הרבה יותר מזה! חייל רגלי צריך לדעת לפעול מוחלמים כשם שהוא צריך לדעת לפעול מכלי שיט ומאמצעי תובלה משוכללים פחות, כאוטובוסים או מכוניות „בלר-בנד“. אבל הוא צריך לדעת הרבה יותר מזה. הבעיה המרכזית של החי"ר היא בעית חינוך האדם, ולא הבעיה כיצד להפעיל כלי-לחימה מבחינה טכנית. יתכן שהחיילים יפעלו מצוין מעל זחלים, אך לא ידעו כיצד לנוע ברגל, בלילה. הם עלולים לתעות בדרך, לא לעמוד בקשייה ולהאריך אותה ללא-צורך. נוסף לכך הם חסרים את הרגישות הדרושה בהליכה מעין זו. חייל רגלי מאומן כהלכה „יודע“ למשמע רשרוש כלשהו. כשיזין אבן ממקומה יהיה ה„רעש“ שהקים כצלצל פעמוני כנסיה באזניו. חיילים בלתי-מאומנים להליכה לא יקדישו תשומת-לב מרובה לרשרושים כאלה, כי חסרה להם המנטליות של איש חי"ר מנוסה.“

ליחידות בעלות יעוד מוגדר, כגון: חי"ר מוצנח/מונחת, נחתים (מארינס), יחידות חי"ר הרריות (במסגרות מצומצמות) — ויצוין שאפילו שביצירה ההררית רכשה מספר רב של נגמ"שים וממכנת את יחידותיה — ראה "מערכות" קס"ד), יחידות חי"ר משוריין וחי"ר ממונע. יחידות אלו נועדו לכל המשימות אשר החי"ר ה"ישן" היה מבצע בעבר והן מסוגלות בהחלט למלאן. הסיבות לתמורות אלה מובנות לכל בר־דעת. מאותו יום בו הפך הטנק לכלי־לחימה עיקרי בלחמת היבשה, שונו מרחבי הלחימה וקצב הלחימה, ושוב אין הלוחם הרגלי מן הסוג ה"ישן" יכול למלא את תפקידו כראוי, אלא אם נגביר את ניידותו. ודבר זה נעשה באמצעות המטוס והמסוק, אשר נתנו לנו את המימד השלישי, ובאמצעות נושאי־הגייסות המשוריינים, המאפשרים הפעלה מהירה, יעילה וחסכונית של הלוחם הרגלי בזירת הלחימה.

וזאת ועוד: קיים שדה־פעולה נרחב, עליו לא איחד את הדיבור במאמר זה, והוא הלחמה הגרעינית והכימית. כשיופעלו כלי נשק אלה, לא תהיה ברירה אלא להניע יחידות חי"ר בנגמ"שים לסוגיהם כדי להגיע לשדה הקרב.

לסיכומו של ענין, הבה נניח לסנטימנטים ולגעגועים אל העבר; כל נעצור את גלגלי־הזמן ואת הפיתוח הטכני — מוטב שנפיק ממנו את כל הניתן להפקה כדי ליעל ככל האפשר.

● אימון־כיתה "רכוב" — כולל תרגולות לסוגיה, כגון הכנת הרכב לפעולה; עליה וירידה מרכב־קרב־משוריין; הפעלת נשק מהרכב בתנוחה ובתנועה; הסוואה; תנועה ותפיסת עמדות; לחימה אל ועל היעד; סידרה של התקלויות, מארבים וכו'.

● אימון־מחלקה "רכוב" — כולל תבניות ואותות־שדה; הסתערות וחיפוי; תנועה מאובטחת; לחימה אל ועל היעד; תרגילים בכל סוגי הלחימה.

● שיתוף פעולה חרמ"ש־טנקים — כולל הכרת הטנקים אשר עמם עשוי ה"חרמ"ש לשאתן פעולה; ציון מטרות; סיוע טנקים ל"חרמ"ש.

יסודות אלה מאפשרים שיתוף הטנקים בתרגילים המתקדמים של ה"חרמ"ש.

● אימון הפלוגה — נעשה במשולב. יסודות אימון הפלוגה המועברים ברציפות: תחילה — באימון רגלי, ולאחר מכן באימון "רכוב". עם גמר לימוד היסודות מבוצעת סדרת־אימון, הכוללת תרגילים משימתיים, בה נפתרות חלק מן הבעיות על־ידי "לחימה רכובה" וחלקן על־ידי "לחימה רגלית".

ככלל, נערכים תרגילי־הביצוע באימון ה"רכוב" של ה"חרמ"ש כדלקמן:

לחימה "רכובה", ללא ירידה מהרכב; לחימה משולבת — חלק מהכוח רכוב וחלק רגלי, הובלת הכוח עד לקו ההתחלה וביצוע פעולה רגלית. ה"נגמ"שים עשויים למלא באותו קרב תפקידים נוספים כגון: חיפוי מרחוק, הטעיות, וכו'.

בדיקת תכנית האימונים של לוחם ה"חרמ"ש מוכיחה כי לא נפגע במאומה אימונו הרגלי, ואף נוספו לו תרגילים בנושאים משולבים. כן עלינו לדעת כי האימון בלחימה רכובה מכשיר את הלוחם לעירנות בתצפית תוך־כדי־תנועה, ולתגובה מהירה במצבים משתנים.

יתכן ותוצג השאלה: כלום אין מתן הרכב ללוחם הרגלי פוגם ביכולתו לבצע פעולות רגליות? לכך קיימת רק תשובה חד־משמעית אחת — לא, באלף רבתי! יעילותו של החייל בתחומים השונים מותנית רק בגורם אחד — במפקד האחראי לאימונו. אם המפקדים ימלאו תפקידם כהלכה לא יפגם שום דבר מהדברים שהלוחם והיחידה חייבים להיות מסוגלים לבצע. אם יזכרו כי ה"חרמ"ש הינו חיל־רגלים, אין כל מניעה שיחידת חרמ"ש תבצע ברגל מסע־התקרבות של 20—30 ק"מ בשטחים קשים להליכה, תוך שמירה על משמעת מבצעית, הן ביום והן בלילה. רכב־הקרב המשוריין בו מוסע ה"חרמ"ש וממנו יבצע חלק ממשימותיו אינו מונע הכשרתו כרגלי. כיום נראה, כי חיל־הרגלים מן הסוג ה"ישן" פינה את מקומו